

Instytut Dziedzictwa Niematerialnego Ludów Karpackich
w Ludźmierzu – oddział Małopolskiego Centrum Kultury SOKOŁ
w Nowym Sączu

ogłasza

2. Konkurs Literacki

Gwarą Pisane

Małopolska to jeden z najpiękniejszych i niepowtarzalnych regionów w Polsce, w którym zawsze ważną rolę odgrywało i do dziś odgrywa przywiązanie do niej, bycie świadomym członkiem jej społeczności, tożsamość z nią, duma z jej dziedzictwa kulturowego i tradycji oraz potrzeba podkreślania źródeł własnego rodowodu. To region, który zamieszkuje wiele grup etnograficznych charakteryzujących się odrębną kulturą ludową, manifestującą się strojem, zwyczajami oraz przede wszystkim językiem - nośnikiem niematerialnego dziedzictwa. Ta różnorodność, również lingwistyczna, jest niezwykłym bogactwem, z którego warto czerpać.

Gwara – język najbliższy sercu – jest istotnym aspektem tożsamości, zachowuje pewną wizję świata i znamionuje rodzaj mentalności, ukształtowanej wśród natury i w trudzie wiejskich realiów. Wobec przemian społeczno-gospodarczych, jakie zaszły i wciąż jeszcze zachodzą w społecznościach wiejskich, następuje proces dezintegracji gwar i ich unifikacji z polszczyzną standardową. Mimo to wciąż jeszcze istnieją regiony, w których wykazują one znaczną żywotność. Przykładem może być Podhale, gdzie lokalna gwara jest nie tylko narzędziem komunikacji, ale również tworzywem poezji i prozy, co sprzyja jej zachowaniu. Na innych obszarach Małopolski będą to już mniejsze enklawy równie cennych gwar, które bardzo często funkcjonują jedynie w mowie, gdyż nie wykształciły się w nich formy pisane. Warto jednak, zwłaszcza w takich regionach, podejmować próby literackie, w których to gwara jest narzędziem artystycznego wyrazu. Tam bowiem gdzie manifestuje się ona twórczością literacką jej cechy systemowe zachowują największą żywotność.

Poprzez udział w naszym Konkursie każdy może dołożyć swoją literacką „gwarową cegiełkę” do podkreślenia znaczącej pozycji Małopolski jako „matecznika” polskiej kultury, historii i duchowości. Ponadto może przyczynić się do wykształcenia bądź poszerzenia dorobku literatury gwarowej własnego regionu, która odgrywa znaczącą rolę w zachowaniu tradycyjnej odmiany języka, jakim posługiwali się nasi przodkowie.

REGULAMIN

I. Organizator

Organizatorem Konkursu jest Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu wraz z oddziałem – Instytutem Dziedzictwa Niematerialnego Ludów Karpackich w Ludźmierzu.

II. Cele Konkursu

- poszerzanie wiedzy na temat Małopolski, jej mieszkańców, historii i przyrody;
- kultywowanie gwary jako środka wyrazu artystycznego;
- przeciwdziałanie procesowi zanikania przekazu międzypokoleniowego;
- kształcenie ku wartościom konstytuującym kulturowe dziedzictwo regionalne;
- popularyzowanie piękna gwary, zamkniętej w wierszu lub prozie;
- inspirowanie do aktywności twórczej w obszarze literatury gwarowej;
- pielęgnowanie szacunku dla zabytków historii i sztuki, architektury, kultury, tradycji, folkloru, obrzędów ludowych, obyczajów i legend;
- refleksja nad magią tego wyjątkowego regionu, związków człowieka z pięknem natury;
- rozbudzanie wrażliwości na piękno Małopolski i podzielenie się osobistymi przemyśleniami na ten temat w formie artystycznego literackiego przekazu;
- promowanie amatorskiej twórczości artystycznej i talentów literackich.

III. Założenia programowe

1. W Konkursie mogą wziąć udział **dzieci, młodzież i osoby dorosłe** – mieszkańcy województwa małopolskiego.
2. Dla uczestników Konkursu ustala się dwie kategorie – **wiersza i prozy** (napisanych wyłącznie gwarą) oraz **trzy grupy wiekowe** w każdej kategorii:
 - I – **do lat 12**
 - II – **od 13 do 17 lat**
 - III – **od lat 18.**
3. Warunki udziału w Konkursie są następujące:
 - a) napisanie wierszy lub prozy, zgodnie z tematem, celami i założeniami regulaminowymi Konkursu,
 - b) wypełnienie formularza zgłoszenia uczestnika (złożenie podpisu jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na związane z organizacją i realizacją Konkursu działania organizatora, objęte i regulowane przepisami o ochronie danych osobowych i wizerunku).
4. Uczestnicy nadsyłają zestaw **do 3 wierszy i/lub 1 utwór prozatorski napisany gwarą**. Utwory nie mogą być wcześniej publikowane ani nagradzane w innych konkursach.
5. Na konkurs mogą być nadsyłane prace napisane **wyłącznie gwarą**.
6. Forma **wierszy** jest dowolna, zgodna z artystycznymi wyborami twórcy.

!!! Organizator Konkursu nie ogranicza długości wierszy, pozostawiając decyzję w tej kwestii autorom; sugerujemy jednak, aby ich teksty zmieściły się maksymalnie na 2 znormalizowanych stronach formatu A4, z użyciem czcionki Times New Roman 12 pkt., interlinia 1,5, standardowe ustawienie w programie Word.

7. Utwór napisany **prozą** powinien przyjąć krótką formę: opowiadania, nowelki, obrazka, szkicu, powiastki, eseju, reportażu, humoreski, baśni, legendy lub przypowieści.
!!! Utwór nie może przekroczyć objętości 4 stron formatu A4 (po ok. 30 wierszy na stronie), z użyciem czcionki Times New Roman 12 pkt., interlinia 1,5, marginesy 2,5 cm, standardowe ustawienie w programie Word; strony powinny być ponumerowane.
8. Każdy utwór należy podpisać wyłącznie godłem, a dane personalne autora umieścić na formularzu zgłoszenia uczestnika. Dane te do chwili wyłonienia laureatów Konkursu dostępne będą tylko dla Organizatora w celu identyfikacji uczestnika Konkursu oraz do kontaktu z nim.
9. Prace niespełniające wymogów określonych w powyższych punktach regulaminu, nie zostaną dopuszczone do Konkursu.
10. Czytelnie wypełniony i podpisany formularz zgłoszenia uczestnika (oryginał lub skan) wraz z tekstami utworów, należy przesłać:
 - pocztą tradycyjną na adres:
Instytut Niematerialnego Dziedzictwa Ludów Karpackich w Ludźmierzu,
ul. Jana Pawła II 116, 34-471 Ludźmierz
(z dopiskiem na kopercie: 2. KONKURS GWARA PISANE)
lub
 - pocztą elektroniczną na adres e-mailowy:
wydarzenia.ludzmierz@mcksokol.pl
(z dopiskiem w tytule maila: 2. KONKURS GWARA PISANE)
w ostatecznym terminie do dnia 11 maja 2026 r.
11. Organizator Konkursu nie zwraca nadesłanych tekstów, zastrzegając sobie prawo do publikowania i cytowania w mediach nagrodzonych i wyróżnionych utworów, bez dodatkowej zgody autorów i bez honorarium autorskiego.

IV. Ocena uczestników Konkursu

1. Jury, w skład którego wejdą fachowcy z dziedziny literatury i profesjonalni twórcy, dokona oceny utworów według następujących kryteriów:
 - zgodność treści wiersza lub prozy z założeniami i celami Konkursu,
 - dobór odpowiednich środków artystycznego wyrazu,
 - poprawność stylistyczna i językowa, zgodna z twórczym charakterem utworu,
 - poszukiwanie oryginalnych literackich form wypowiedzi artystycznej.
2. Podstawą do sformułowania werdyktu jest przeczytanie, szczegółowa analiza i ocena przez każdego członka Jury wszystkich nadesłanych na Konkurs utworów.
3. Ostateczny werdykt jest ustalany w drodze wspólnej dyskusji członków Jury Konkursu.
4. Werdykt ten będzie utajniony do momentu ogłoszenia go podczas Koncertu Finałowego Konkursu.
5. Decyzja Jury jest ostateczna i nie podlega weryfikacji. Jury ma jednak obowiązek ogólnego uzasadnienia tej decyzji.
6. Uczestnicy mają prawo zwracania się do Jury Konkursu o uzasadnienie oceny przesłanych na Konkurs utworów literackich.

V. Nagrody

1. Organizatorzy zapewniają nagrody dla laureatów Konkursu osobno w kategoriach: wierszy i prozy, w każdej grupie wiekowej, a także upominki dla osób wyróżnionych przez Jury.
2. Dla nagrodzonych i wyróżnionych autorów Organizatorzy przewidują dodatkowo umieszczenie ich utworów w okolicznościowym almanachu.

VI. Finał Konkursu

1. Ogłoszenie wyników, wręczenie nagród i wyróżnień będzie miało miejsce podczas uroczystego Finału Konkursu w Instytucie Dziedzictwa Niematerialnego Ludów Karpackich w Ludźmierzu – **w dniu 19 czerwca 2026 r. o godz. 18:00.**
Bezpośrednio po tym terminie Organizator ogłosi wyniki Konkursu również na stronie internetowej Instytutu i MCK SOKÓŁ oraz przekaże je do mediów.

VII. Dodatkowe informacje

1. Informacje o Konkursie oraz regulamin z formularzami zgłoszenia są dostępne na stronie internetowej organizatora: **www.mcksokol.pl** i **www.dziedzictwokarpat.pl**.
2. Autorzy nagrodzonych i wyróżnionych utworów zostaną powiadomieni przez Organizatora mailowo lub telefonicznie i zaproszeni na uroczysty Finał Konkursu, nie później niż 10 dni przed jego datą.
3. Organizator nie pokrywa kosztów transportu uczestników i ich opiekunów, związanych z udziałem w uroczystości wręczenia nagród.
4. Organizator informuje, iż treść Zarządzenia nr 36/2024 Dyrektora Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu z dnia 18 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w Małopolskim Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu dostępna jest pod adresem: <https://mcksokol.pl/podstawowe-dokumenty>
5. Organizator informuje, iż procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w MCK SOKÓŁ w Nowym Sączu znajduje się pod adresem: <https://mcksokol.pl/podstawowe-dokumenty>.
6. We wszelkich sprawach, związanych z Konkursem, można się kontaktować z jego **koordynatorem: p. Jakubem Oskwarkiem** z Działu Animacji Kultury Ludowej w Ludźmierzu w Instytucie Dziedzictwa Niematerialnego Ludów Karpackich w Ludźmierzu, ul. Jana Pawła II 116, **tel. 18 548 16 66, e-mail: j.oskwarek@mcksokol.pl**.

VIII. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych i wykorzystanie wizerunku

1. Zgłoszenie do Konkursu jest jednoznaczne ze zgodą na przetwarzanie danych osobowych i rozpowszechnianie wizerunku. Dane osobowe uczestników zostaną wykorzystane wyłącznie na potrzeby organizacji Konkursu.
2. Zgodę na przetwarzanie danych osobowych potwierdza własnoręcznym podpisem na formularzu zgłoszenia każdy uczestnik Konkursu (a w przypadku niepełnoletności – jego prawny opiekun), oświadczając, iż zapoznał się on z informacją o przetwarzaniu danych osobowych przez Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu – jako Organizatora Konkursu – która znajduje się pod adresem <http://mcksokol.pl/ochrona-danych-osobowych>.
3. Na tym samym formularzu zgłoszenia każdy uczestnik Konkursu (a w przypadku niepełnoletności – jego prawny opiekun), wyraża zgodę na to, aby jego wizerunek i/lub głos oraz wypowiedź (wraz z imieniem i nazwiskiem) w całości lub w postaci dowolnych fragmentów zostały nieodpłatnie wykorzystane w we wszelkich działaniach, związanych z realizacją Konkursu przez MCK SOKÓŁ w Nowym Sączu, jak również w przygotowywanych przez ten podmiot materiałach promocyjnych lub reklamowych.

ORGANIZATOR

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ
ul. Długosza 3, 33-300 Nowy Sącz
tel. 18/44 82 610; fax. 611,
e-mail: kontakt@mcksokol.pl, www.mcksokol.pl

Instytut Dziedzictwa Niematerialnego Ludów Karpackich
Oddział Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ
ul. Jana Pawła II 116, 34-471 Ludźmierz
tel. 18/54 81 660
e-mail: kontakt.ludzmierz@mcksokol.pl, www.dziedzictwokarpat.pl